

Motion till riksdagen 2013/14:A8

av Ylva Johansson m.fl. (S)
med anledning av prop. 2013/14:104

Insatser för vissa nyanlända invandrares etablering m.m.

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vissa nyanlända invandrares etablering.

Motivering

Vi socialdemokrater instämmer i stort med de förslag som finns i propositionen om vissa nyanlända invandrares etablering men vill understryka vikten av att de nyanländas etablering sätts i ett helhetsperspektiv.

Utgångspunkten måste vara att korta den tid det tar för nyanlända invandrare att komma i arbete. Nu har det gått tre år sedan etableringsreformen infördes. Vi menar att det är hög tid att utvärdera och åtgärda bristerna.

Nyanlända invandrare måste få del av den aktiva arbetsmarknadspolitik och så fort som möjligt komma i utbildning och/eller arbete. Detta är extra viktigt eftersom de nyanlända med stor sannolikhet saknar egna nätverk och kontakter och därför löper risk att hamna utanför såväl arbetsmarknad som samhället i övrigt. Att komma in på arbetsmarknaden blir en plattform för etableringens alla andra delar.

Personer med utomeuropeisk bakgrund har fem gånger så hög arbetslöshet som inrikes födda. Regeringen föreslår sanktioner när enskilda individer tackar nej till jobberbjudanden. Vi tror att detta är ett litet problem i sammanhanget. Det stora problemet är snarare att de allra flesta aldrig får något jobberbjudande.

Arbetsförmedlingen har en grundläggande roll när det gäller nyanländas etablering på arbetsmarknaden. För att kunna anpassa olika insatser utifrån individens behov är det nödvändigt att förmedlingen inte detaljstyrs. Varje kontor och varje arbetsförmedlare måste ha möjlighet att jobba med praktik-

Fel! Okänt namn på

platser, företagskontakter, utbildning och jobbchanser via stöd för anställningar på ett mer individuellt anpassat sätt än vad som är möjligt i dag.

För att långsiktigt öka sysselsättningen bland utrikes födda föreslår vi omprioriteringar av de statliga medlen för att höja kvaliteten på etableringsinsatserna för nyanlända (2013/14:A288). Vi föreslår att även kommuner ska kunna komma i fråga för att bedriva lotsverksamhet genom avtal med Arbetsförmedlingen.

Vi socialdemokrater har ifrågasatt sfi-bonusen, som infördes permanent den 1 juli 2010. Vi har hela tiden hävdat att bonusen är ineffektiv och orättvis. Det är bra att regeringen nu kommit till samma slutsats och avskaffar sfi-bonusen.

Kommunerna har ofta goda möjligheter att erbjuda språk- och arbetspraktik samt ansvara för grundläggande utbildning. Därför är det viktigt att kommunernas intresse av effektiva insatser tidigt i etableringsprocessen beaktas. Annars löper kommunerna risken att stå med försörjningsansvaret i de fall som Arbetsförmedlingen prioriterar fel eller åtgärder kommer för sent och inte i tillräcklig utsträckning leder till arbete eller studier. Även om vi tror att kommunerna har ett starkt intresse av att vara behjälpliga när det gäller t.ex. att tillhandahålla praktikplatser och till en del även grundläggande utbildning, anser vi att det behövs nya former för effektivare samverkan mellan Arbetsförmedlingen och landets kommuner.

I vissa kommuner fanns en väl fungerande verksamhet för att hjälpa nyanlända till arbete, en verksamhet som monteras ned när ansvaret gått över till Arbetsförmedlingen. Det är olyckligt att den kompetens och de nätverk som finns upparbetade inte tas till vara i den nya organisationen.

Utifrån detta föreslår vi att även kommuner ska kunna komma i fråga för att genom avtal med Arbetsförmedlingen bedriva verksamhet inom ramen för etableringsreformen.

Etableringsplanens förlängning

När det gäller etableringsplanens förlängning för föräldralediga är det viktigt att alla barn får gå i förskolan, och att den håller hög kvalitet. Förskolan är också grundläggande för att föräldrar ska kunna jobba eller delta inom ramen för etableringsplanen.

Framför allt för nyanlända kvinnor är tillgången till barnomsorg en förutsättning för arbete, egen försörjning och delaktighet i samhället.

Studier visar att barn som har gått i en förskola med hög kvalitet lyckas bättre i skolan. Detta gäller särskilt de barn som har föräldrar med en kort utbildning eller barn med tuffa uppväxtvillkor. Förskolan är också en förutsättning för att både kvinnor och män ska kunna arbeta. Tillsammans med en bra föräldraförsäkring är förskolan det viktigaste skälet till att andelen sysselsatta kvinnor i Sverige är bland de högsta i världen. Därför vill Socialdemokraterna investera i förskolan för att höja kvaliteten och på sikt minska barngrupperna.

Fel! Okänt namn på

Samhällsorientering för alla

Den information som ingår i samhällsorienteringen inom etableringsreformen bör erbjuds alla utifrån en likabehandlingsprincip.

Vi anser att det är viktigt att så många som möjligt får kunskaper och insikter om det svenska samhället. Samhällsorientering handlar inte enbart om etablering i arbetslivet även om det är ett rimligt perspektiv för dem som är i arbetsför ålder. Generellt ger samhällsorientering bättre förståelse för det svenska samhället. På så sätt skapas ökade möjligheter till delaktighet i samhället. Det finns inte någon anledning att utesluta yngre eller äldre som också har behov av samhällsinformation.

Det bör poängteras att det finns en viktig jämställdhetsaspekt med en utvidgad målgrupp. Om fler, såväl kvinnor som män, har möjlighet att få ta del av samhällsorientering kommer det att ha positiva effekter på jämställdheten.

Stockholm den 26 mars 2014

Ylva Johansson (S)

Ann-Christin Ahlberg (S)

Patrik Björck (S)

Raimo Pärssinen (S)

Johan Andersson (S)

Kerstin Nilsson (S)

Maria Stenberg (S)